TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.

Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela. K. E. Heikkinen

Phone: Office 365, Editorial Dep't 832

Entered as second-class mail matter July 16, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Suhtautumisesta A. F. of Labor'iin

On mieltäkiinnittävää verrata toisiinsa William D. Haywoodin ja William Z. Fosterin suhtautumista vallankumoukseen ja A. F. of L:iin. Aivan äskettäin on Haywood antanut eräitä lausuntoja, joista selvästi kuvastaa hänen kantansa. Haywoodin mielestä on mahdollista saada osan A. F. of L:sta vallankumoukselliststutettua kasvatustyön kautta, mutta sen kokonaisuudessaan saamista luokkataistelukannalle hän pitää sulana mahdottomuutena. Itse A. F. of L:in olemassaoloa pitää Haywood syynä siihen, että Amerikan työväenliike niin suuresti on jälessä Europan työväenliikkeestä suhtautumisessa Venäjän vallankumoukseen.

Haywoodin selostuksen mukaan on United Mine Workers liitto se osa A. F. of L:sta, joka jo nyt tuossa kokonaisuudessa muodostaa teollisuusjärjestön ruumiin ja jonka voi saada ja osaksi jo on saatukin suosiolliseksi vallankumoukselle. Sitävastoin muodostavat ammattijärjestöt A. F. of L:n käsivarret ja lonkerot, joitten kautta A. F. of L:n autokraatiselle virkamiesylivallalle käy mahdolliseksi tukahduttaa ja kitkeä pois kaikki vapaamman ja henkevämmän elämän tuulahdukset ja idut, mitä mahdollisesti ulkoapäin on tulossa ja yrittää tulla Amerikan työväenliikkeeseen.

Haywoodin mukaan voivat A. F. of L:n ammattiuniot korkeilla sisäänkirjotusmaksuillaan ja pitkillä oppipoika-ajoillaan kokolailla tarkoin pitää itsestään loitolla ainekset, joita ne eivät halua keskuuteensa. Ne eivät huoli lainkaan ammattitaidottomista työläisistä ja ammattitaitoisistakin ne valitsevat joukkoonsa vain suureksi osaksi sellaiset, jotka ystävyyssuhteitten ja tuntemuksen perusteella katsotaan järjestöön sopiviksi. Ja kaiken lisäksi kontrolleeraavat A. F. of L:n ammattiunioita Haywoodin mukaan täydellisesti Amerikalle ominaiset salaiset seurat, sellaiset kuin Vapaamuurarit, Moosit, Elkit, Columbuksen ritarit, j.n.e. jotka näitten ammattiunioitten keskuuteen ovat muodostaneet salaisia, mutta ehdottomasti kontrolleeraavia ryhmiä.

"A. F. of L. ei ole mitään muuta kuin toimeenpaneva neuvosto, joka saa suurelta jäsenistöltään pienen pääkohtaisen verotuksen — verotukset, joka on viime aikoina kyllä ilmennyt hyvin riittää viraston ylläpitämiseen, toimeenpanevien virkailijoitten palkkojen maksamiseen ja lahjuskomitean ylläpitämiseen Washingtonissa. Tämä toimeenpaneva komitea ei ole 39:nä olemassaolonsa vuotena milloinkaan tehnyt kerrassaan mitään Amerikan työväenluokalle. Sellainen on A. F. of L. Ja jos uniot, jotka muodostavat tämän jäsenistön kokonaisuuden, pääsevät vallankumouksen ymmärtämiseen, lakkaa A. F. of L. olemasta."

Foster taasen selittää A. F. of L:sta seuraavasti: "A. F. of L. on Amerikan työväenliike, eikä lainkaan hyödytä mennä sen ulkopuolelle huutamaan aivan kuin tämä työväenliike olisi vallankumouksellisempi kuin mitä se todellisuudessa on."

Foster on huomattava tekijä myöskin Amerikan työväenliikkeessä. Hän ei ole tyypillinen amerikalainen ammattiuniojohtaja, jonka pääasiallinen tuntomerkki on tietämättömyys ja pröystäily yhteiskunnallisen vallankumousteorian tietämättömyydestä. Foster sen sijaan on yhteiskunnallisten olosuhteitten tutkija ja opiskellut tällä alalla m.m. Ranskassa ja Englannissa Pierre Monatten ja Tom Mannin johdolla ja tuntee jossakin määrin myöskin Marxin teorioita. Kuuluisuutensa saavutti Foster suuren terästyöläisten lakon johtajana.

Fosterin mielestä on ollut erehdys ruveta puuhaamaan tällä mantereella I. W. W.-liittoa. Sen sijaan hän m.m terästyöläisten lakkoa käsittelevässä kirjassaan "Suuri teräslakko ja sen opetukset", vetoo maan radikaalisiin aineksiin ja kehottaa niitä liittymään jo perustettuun ammattiunioliikkeeseen tarkotuksella kehittää sitä. Tällaista suhtautumista Foster pitää järkevämpänä kuin I. W. W:n tai jonkun muun "idealistisen" järjestön perustamista, joitten "ohjelmat ja esipuheet saattanevat sanoa työväenluokan lopullisesta tehtävästä äärimmäisen totuuden, mutta jotka juuri sentähden eivät voikaan täyttää päivätyötään työvenluokan voiman kokoomisessa ja rakentamisessa." "Radikaaleille täytyy opettaa," sanoo Foster, "että ammattiunioitten heikkous ei ole mitään muuta kuin työväenluokan heikkoutta, ja koska jälkimäisessä tapahtuu korjausta kasvatuksen ja kokemuksen kautta, niin uniotkin vastaavassa määrässä saavat korkeampia muotoja ja selvempiä päämääriä."

Lyhyesti esitettynä Foster painostaa käytännöllistä johtamista ja pitää sen edullisempana kuin kiihkeät ja syyttävät lausunnot, vieläpä parempana kuin älykkäät lausunnot äärimmäisestä totuudestakin, milloin ne tulevat sellaisten taholta, jotka työskentelevät työväestön vapautuksen puolesta. Hänen mielestään tehtiin jo kauan sitten erehdys kun käytiin perustamaan I. W. W:tä ja W. I. I. U:ta, eikä ryhdytty asteettaisen kasvatuksen kautta muuttamaan A. F. of L:iin kuuluvia unioita.

Muuten on Fosterilla se harhakäsitys, että A. F. of L. myöskin olisi vallankumouksellinen järjestö. Sitä ei tämän yhteydessä voi jättää mainitsematta. A. F. of L:n alajärjestöjen keskuudessa on viime aikoina kyllä ilmennyt vallankumouksellisiakin pyrkimyksiä, mutta ne ovat vielä verraten heikkoja silloin kun kysymyksessä on koko suuri kokonaisuus.

Muuten itse kysymys suhtautumisesta A. F. of L:ään on historiallinen kysymys, joissa Haywood ja Foster ovat jyrkästi eriävällä kannalla. Siitä huolimatta on heidän käsityksissään joitakin yhtymäkohtiakin siinä, mitä A. F. of L:n suhteen on tehtävä, ja ne tapaavat vastakaikua siinä lausunnossa, minkä Karl Radek antoi Amerikan edustajille Moskovassa.

Radek sanoi: — "Vaikkakin hylkäämme I. W. W:n vallankumouksellisen romantiikan täytyy meidän tukea sitä kaikella voimallamme ja auttaa sitä suurten joukkojen järjestämisessä. Mutta meidän täytyy sanoa I.W. W:lle, että meidän yrityksissämme järjestää laajoja ammattitaidottomien joukkoja ei pidä johtua eristäytymiseen A. F. of L:n unioista. Meidän yrityksessämme kukistaa kapitalismi ei tule käyttää ainoastaan uusia järjestöjä, vaan myöskin vanhoja.

"Te selitätte, että te vuosikymmenien kuluessa olette koettaneet muuttaa A. F. of L:ää, mutta tuo väitös lienee tuskin ratkaiseva. Mitä Amerikan sosialistipuolueeseen tulee, niin sen jäsenet liittyisivät A. F. of L:ään — sillä hyvällä aikomuksella, että heittävät aseet pois käsistään milloin ikinä ne ovat omansa tuottamaan Gompersille harmia. Mutta mitä vallankumouksellisiin aineksiin tulee, niin meidän tulee pitää mielessämme, että ne esittävät pyrkimyksiään vain rauhallisen kehityskauden aikana, jolloin Englannin ja Amerikan työläiset milloinkaan eivät lainanneet huomiotaan ajatukselle vallankumouksen mahdollisuudesta.

"Tosiseikkana on sanottava, että A. F. of L. parhaillaan on muuttumisprosessin alaisuudessa Se on lakannut olemasta sellaisena massana, jota on mahdoton saada liikkumaan

"Jos te menette tähän järjestöön tarkoituksella hävittää se, niin te tulette hävittämään omaa työtänne. Jos taistelun kuluessa huomataan, että on välttämätöntä hävittää A. F. of L., niin te teette sen. Mutta teidän ei pidä omaksua itsellenne tätä taktiikkaa etukäteen."

On aina hyvä tunnustaa, että tulevaisuus tuo mukanaan uusia tuomioita ja uusia tosiseikkoja ja siksipä nämä Karl Radekin sanat kuulostavatkin viisailta. Siksipä onkin edelläolevaan lainattu kahden huomattavan suunnan johtomiesten, Haywoodin ja Fosterin lausuntoja, jotka lukijat suoranaisesti saatettaisi ajattelemaan edessä olevaa ratkaisua odottavaa probleemia

KARJALAN KÖYHÄLISTÖN AVUSTAMINEN

Viime viikolla julkaisimme lehdessämme laajahkon selostuksen Karjalan yleisestä ensimäisestä Neuvostokongressista. Selostuksesta kävi selville että Karjalan luonnonrikkaudet ovat suunnattomat ja että elintarpeiden niukkuus ja muut puutteet johtuvat vain siitä yleisestä rappeutuneisuudesta, jota sota ja saarto on aikaan saanut.

Karjalan tuotannolliset olosuhteet ovat olleet alkuperäiset ja sodan repivät seuraukset ovat siitä syystä jättäneet syviä jälkiä. Kansalaissodan aikana oli Karjalaan muodostunut kaikenlaisia vehkeileviä valkoisten koplakuntia, jotka riistivät ja rosvosivat maata ja talonpoikien omaisuuksia.. Nämä vehkeilijät ovat myöskin harjoittaneet kaikenlaista provokatsioonia tarkoituksella jarruttaa Karjalan työkansan Kommunin rakennustyötä.

Kaikki nämä vaarat ja vastukset ovat voitettavat. Karjalan työkansa luottaa vallankumoukselliseen innostukseen ja sen luovaan voimaan. Työväestö uurastaa väsymättä, nurkumatta. Ankara on työ, mutta urakka siitä saadaan. Tuotantoa kehitetään. Kulkulaitoksia parannetaan. Valtiollista koneistoa rakennetaan ja kansan sivistäminen ja kehittäminen on tiukan huomion esineenä. Kouluja rakennetaan. Kirjallisuutta levitetään. Kaikessa tässä Karjalan köyhälistö liittyen kiinteästi Venäjän Neuvostovaltaan haluten sen rinnalla ja turvissa rakentaa uutta yhteiskuntaa, luottaa tietysti omiin voimiinsa ja kykyihinsä. Mutta siitä huolimatta kaikkinainen apu on luonnollisesti tervetullut.

Karjalan työväestö tarvitsee sivistysvälineitä ja sitä varten on Järjestön keskuudessa nyt käynnissä keräys kirjapainokoneiston hankkimiseksi heille. Osastoilla on tiedossaan edustajakokouksen päätös tästä asiasta. Hiljattain lähetettiin Järjestön keskusvirastosta asiaa koskeva kirje ja keräyslistat osastoille. Järjestö toivoo että jokainen jäsen ja jokainen luokkatietoinen työläinen tässä suhteessa noudattaa velvollisuuttaan ankarassa elämän kamppailussa sosialistisen yhteiskunnan puolesta taistelevia karjalaisia kohtaan.

Tämän kuun aikana on osastojen pantava toimeen iltamia varojen hankkimiseksi. Osastojen on muistettava tämä asia. Virkailijat huolehtikoot siitä, että asia tulee esille ja että iltamat tulevat hyvin järjestetyksi ja valmistetuksi. Lännen osastot, toverit, toimikaamme tässä asiassa reippaasti — tarmokkaammin kuin mitä olemme ottaneet osaa muihin tämänluontoisiin yleisiin keräyksiin.

UUSI OSASTO PERUSTETTU SOUTH PRAIRIE'EN, WASH.

S. S. Järjestön organiseeraaja Lauri Brusila oli puhumassa t. k. 6—7 päivinä Southprairie'ssä, Wash. (Suomela).

Viimeisenä iltana perustettiin S. S. J. osasto. Osastoon yhtyi jäseniä sievoinen joukko. Osastolla on varma elämisen mahdollisuus.

Lausumme toverit tervetulleiksi taistelurintamaan.

"Toveritar Kymmenvuotias" on arvokas sisällöltään ja painotyön puolesta erittäin hyvin onnistunut julkaisu. Kirjoituksia monelta elämän eri alalta ja kaikki hyviä. Samoin on julkaisussa runsaasti kuvia, mitkä ovat erittäin hyvin onnistuneita. Tämä arvokas muistojulkaisu tulisi saada sijansa jokaisen suomalaisen työläisen kodissa Amerikassa. Se on myös erittäin sopiva kevätlahja ystäville Suomessa.

ULKOMAILTA

Valkoiset pyövelit

Muuan Lontoossa oleva sanomalehtikirjeenvaihtaja kertoo seuraavia tärisyttäviä kuvauksia valkoisen Venäjän valkoisten "pelastajien" hirmutöistä:

Me täällä demokraattisessa Englannissa olemme vähitellen tottuneet silmää räpäyttämättä lukemaan uusista julmuuksista.

Olemme kuulleet tsaarin aikuisista pyöveleistä Itämerenmaakunnissa, turkkilaisten kauheuksista Makedoniassa, saksalaisten julmuuksista Belgiassa, Suomen "valkoisista" terroristeista, Unkarin kuningasmielisistä sadisteista, Denikinin hurjasta mässäilyistä, Intian verilöylyistä, "black and-tan"-järjestön hävityssodasta Irlannissa — sanalla sanoen kahdennenkymmenennen vuosisadan hienostuneimmasta "sivistyksestä," mutta ei vielä koskaan ole julkaistu niin inhoittavia kuvauksia, kuin viimeinen Reuter-sähkösanoma venäläisen "vapaussankarin" Balahovitshin urotöistä Ukrainassa.

Lontoossa ilmestyvän arvossapidetyn vapaamielisen Westminster Gazetten julkaisee erään Reuterin tietotoimiston sähkösanoman, jonka Lontoossa oleva Ukrainan juutalaisten yhdistys juuri silloin oli saanut. Tiedonannossa kuvataan yksityiskohtaisesti Balahovitshin valkoisten joukkojen Minskin ja Hamelin seuduilla toimeenpanemia juutalaisvainoja. Lainaan tästä tiedonannosta ainoastaan seuraavat sanat:

"Naisia raiskattiin. Heidän rintoihinsa ja silmiinsä lyötiin nauloja. Pikkulapsia murhattiin kylmään vereen."

Ja näitä kauhuntöitä eivät tehneet bolshevikit! Pyövelit olivat demokraattisen ja perustuslaillisen "valkoisen" Venäjän vapauttajia!

Täytyy ihmetellä että vielä löytyy sivistyneitä henkilöitä, jotka veljeilevät Venäjän valkoisten pyövelien kanssa.

Vuosi sitten, kun kilpailu Judenitshin ja Balahovitshin välillä oli huipussaan ja Denikinin ja Petljuran "vapaussankarit" taistelivat toisiaan vastaan Ukrainassa, oli allekirjoittanut kutsuttu erään "valkoisen" venäläisen kirjailijan luo Lontoossa. Keskustelussa jouduttiin puhumaan venäläisten "vapauskenraalien" välisestä kilpailusta.

— Balahavitsh ja Petljura eivät ole venäläisiä vapaustaistelijoita! huudahtaa isäntäni. He ovat seikkailijoita, rosvoja, ryöväreitä.

Niin sanottiin silloin.....

Tänään ne ovat —.

Sallittakoon minun vastata tähän kysymykseen vielä kerran lainaamalla, mitä Englannin vapaamielisen ylhäisön huomattavin äänenkannattaja kertoo heistä:

"Naisia raiskattiin. Heidän rintoihinsa ja silmiinsä lyötiin nauloja. Pikkulapsia murhattiin kylmään vereen."

Sellaista on valkoisen Venäjän "vapaustaistelu".....

Portland, Ore.

Osaston työkokouksessa t.k. 7 p. käsiteltiin seuraavia asioita: Luettiin S. S. Järjestön keskusvirastolta tullut kirje, koskeva Karjalan Työkommuunin avustamista. Rahallista avustusta olemme jo lähettäneet kokolailla tuntuvasti. Viimeisestä mainittuun tarkotukseen toimeenpannusta iltamastakin oli puhdas tulos $197.75. Valitsimme komitean, joka huolehtiin kirjojen keräämisestä. Yksityiset toverit toivottavasti lahjottavat luettavaksi kelpaavia kirjojaan. Samoin osasto lupasi jonkunverran kirjoja lähetettäväksi Karjalan tovereille. Komiteaan tulivat D. Laine, J. Lundstrom ja C. Markkula. Näille tovereille jätettiin myöskin keräyslistat, joten rahallistakin avustusta voitte antaa mainittuun tarkotukseen.

Vappumerkkejä päätettiin tilata sata kappaletta. Vappujuhlasta lähempi huolenpito jätettiin agitatsionikomitean huoleksi.

Akkain ja poikain iltamakomitea ilmotti, että heidän toimeenpanemistaan iltamista oli puhdas tulos 202 dollaria. Sievä summa, joten toimikaa vastakin.

Osaston osote-ilmotusta Työmieslehteen päätettiin kustantaa. Suomen punaorpojen hyväksi päätettiin toimeenpanna iltama F. W. Clubin kanssa yhdessä.

Lukutupaan päätettiin tilata "Suomen Työmies".

Komitea, jonka tehtävänä oli kerätä rahaa Raivaajaa vastaan käytävän oikeusjutun rahastamiseksi, ilmotti saaneensa keräyksi $10.55, joka on jo lähetetty keskusvirastoon. Hyväksyttiin komitean toiminta. C. Markkula raportteerasi suhtautumisestaan Toverin yhtiökokouksessa esiintulleisiin asioihin. Raportti hyväksyttiin. Vilkkaan keskustelun synnytti raportissa tiedoksi tullut asia, että Toverin työläisille myönnetään viikko kesälomaa täydellä palkalla, jos nimittäin voidaan järjestää työt niin, ettei se tuota liikkeelle rahallista lisämenoa tai muuten häiriötä lehden ulosantamiselle. Jotkut puheenvuoron käyttäjät olivat jyrkästi vastaan kesäloman antamista täydellä palkalla, mutta ilman palkkaa, jos työläiset niin haluavat. Lopullinen päätöksen teko ylläpitämitun asian suhteen jätettiin seuraavaan kokoukseen.

J. Sjölund esitti uutena asiana keskusteltavaksi, että valittaisiin komitea laatimaan kirjelmää toimeenpanevalle komitealle lähetettäväksi, koskeva V. Bomanin palkan suurutta. Komitea valittiin, johon tulivat John Sjölund, D. Laine ja Y. Tuukkanen.

Asioita olisi vielä ollut, mutta kun kahdessa viimemainitussa asiassa oli kulutettu tarpeettoman paljon aikaa, niin jäsenistö oli poistunut kokouksesta. Jätettiin vähemmän tärkeät asiat seuraavaan kokoukseen ja lopetettiin kokous.

Varkaita liikkeellä. Tämän kuun 7 ja 8 päivän välisenä yönä oli varas (en varmaan tiedä oliko useampia) murtanut takaoven rikki, siten päästen sisälle E. Kunkel'in kenkäkauppaan ja oli vienyt kymmeniä pareja kenkiä. Vorolla nähtävästi on ollut paljon aikaa, koska oli valikoinut ainoastaan parasta lajia tavaraa. Voinemme varmaan laskea tämänkin teon työttömyyden ansioksi.

Työpalkkoja laskettu. Täkäläiset urakoitsijat, jotka teettävät likaviemäriojan kaivua y.m. sellaista, ovat alentaneet työläisten palkkoja noin 30 prosentilla siitä mitä palkat olivat viime kesänä. Siitä huolimatta on noihin töihin sadottain miehiä tarjolla enemmän kuin urakoitsijat tarvitsevat.

Työttömien luku ei ole sanottavasti vähentynyt vieläkään, vaikka metsätöihin on alkanut olla vähän vientiä.

Tuhansiin on nouseva se miesjoukko, joka kuluttaa aikaansa suurissa pelihelveteissä.

Paljon olisi tehtävä agitatsionityötä joukoille, että ymmärtäisivät aikaansa viettää hyödyllisemmin kuin moisissa haisevissa luolissa istua päivät päästään korttipöydän ääressä. — P. S.

SUOMESTA

"VALKOISET SANKARIT"

Suurenmoisen kavalluksen on tehnyt eräs Haapamäeltä kotoisin oleva "vääpeli" Kalle Niemiö, ollessaan erään ylistarolaisen kanssa Matkalahden metsissä, Isonkyrön Orismalassa metsänhakkaustöitä johtamassa. Kavallukset nousevat 15,000 m:kaan.

Sitäpaitsi on Niemiö tehnyt useampia muitakin kolttosia, m.m. Ylistarossa ja Lapualla. Niemiö on paennut, joten hänen nykyisestä olinpaikastaan ei ole tietoa. Arvellaan hänen yrittävän ulkomaille, kun tiedetään hänen aikaisemmin hommanneen ulkomaan passia.

Muuten tunnetaan Niemiö useista kolttosistaan ja on ennen rangaistu väärennyksistä. M.m. puhutaan hänen hankkineen vääpelin arvon Poljan Poikain rykmentissä Virossa, ilmottamalla kätensä katkenneen Suomen vapaussodassa, mutta joka todellisuudessa on katkennut erään talon puimakoneessa Haapamäen läheisyydessä.

SUOJELIJAIN "JALOT" TEOT

Mouhijärveltä kirjotetaan U. A:lle, että v.k. 7 päivää vasten yöllä ovat jotkut hulikaanit taasen pirstoneet Mouhijärven Hahmajärven työväentalon ikkunat. Ennemmin oh samaisen työväentalon ikkunat jo särjetty kaksi kertaa, eivätkä "suojelijat" näy uskoneen kolmannetta.

Niinikään on edellämainitussa Hahmajärven kylässä kuluneen kuun alkupäivinä eräänä yönä lyöty sisään ikkuna erään leskivaimon asunnosta. Vaimo on tapahtuman ilmottanut viranomaisille, mutta mitään selvyyttä siihenkään tapaukseen ei vielä tähän mennessä ole saatu. Ja mitäpä niissä selvittämistä. Saivathan tekojen suorittajat juuri hiljattain "tekijäpalkkiota" 25 miljoonaa markkaa.

SUURIA VAHINKOJA KALASTAJILLE.

Maaliskuun 4—5 päiväin välisenä yönä tapahtui suuri jäänrepeämä Kiuskeroisissa, Virolahdella. Jään repeämässä helmikuun 11 p:nä pois kulkeutunut jää, joka sijaitsi noin 30 km. etäisyydessä, alkoi kovan tuulen painostuksesta liikkua mahin päin, haudaten maallepäin olleella hienolla jäällä olevat verkot allensa. Tällä kertaa sai se saaliikseen noin 200 verkkoa, joten ne verkot, jotka edellisellä kerralla jäivät, nyt joutuivat meren saaliiksi. Tänä talvena on meri Kiuskeroisissa vienyt noin 400 verkkoa sekä joukon muita kalastusvehkeitä.

Ainoastaan muutamien Virolahden kalastajien on tänä talvena onnistunut säilyttää verkkonsa, joten paikkakunnan kalastuselinkeinon harjoittajille on tullut suuria vahinkoja.

SORAKUOPAT VALKOISEN SUOMEN AINOA PELASTUS.

Valkoinen Suomi on tullut kuulusaksi sorakuopistaan, joihin noin kolme vuotta sitten kuopattiin tuhansittain työläisiä, ja vankileireistäänkin, joihin suljettiin kymmeniä tuhansia eloonjääneitä työläisiä. Nämä sorakuopat ja vankileirit antavat valkoisen Suomen historialle poislähtemättömän leiman. Niitä ei enää voida tehdä tekemättömäksi, niitä ei enää voida kaunistella, niin suuri

ÖLJYKYSYMYS

Uusi mailmanvalta on nopeasti kehittymässä. Öljy! Useimmat ihmiset kuvittelevat mielessään öljyä paloöljynä, valaistusaineena, jonka kaasu ja sähkö vähitellen ovat työntäneet syrjään. Tämä käsitys on sekä oikea että väärä samalla kertaa. Valaistuskeinona ei öljyn merkitys enää olekaan suuuri, mutta valaistukseen käytetty öljy on vain yksi öljyn monista sivutuotteista. Itse öljyn taloudellinen merkitys kasvaa päivä päivältä. Voidaanpa sanoa, että se on jo tunnustettu ratkaisevaksi valtatekijäksi koko maailmanpolitiikassa.

Ennen oli hiilen omistus maan talouden, kaupan ja yleensä maailman merkityksen voimakkain perustus. Mutta muutamia vuosia sitten ovat merivallat alkaneet huomata, että öljyn omistus on paljon tärkeämpää Hiilikysymyksellä on Europan mannermaalla vielä nykyään suuri merkitys Se on vielä jonkun aikaa pysyvä Europan mannermaan kansojen suurimman huolen esineenä. Mutta tätä huolta ei niin paljon vähennä uudet ruskohiililöydöt, turpeenkäyttö ja sähkön saaminen luonnollisista vesivoimista kuin maaöljyn, maaöljytuotteiden ja maaöljyjäännösten käyttö liikkeellepanevan voiman aikaansaamiseksi.

Allaolevassa kosketellaan öljynkäytön taloudellisteknillisiä puolia vain mikäli se on välttämätöntä maaöljyn yleispoliittisen merkityksen ymmärtämiseksi.

Öljylämmityskoneen ja öljymoottorin keksiminen on tehnyt öljyn riemukulun maailmassa mahdolliseksi. Rheinilais-westfalilainen hiili sisältää 7,500 kaloriaa, englantilainen 8,000, öljy 11,000. Öljyllä lämmittäminen säästää enemmän kuin hiililämmitys. Höyrykattila voi käyttää hyväkseen vain 15 pros., höyryturbiini 17 pros. tarvittavasta hiilimäärästä. Kun öljy dieselmoottoreissa muuutetaan voimaksi, tulee 80 % lämmöstä käytäntöön. Tämän ohessa on öljyn pääansiona otettava huomioon sen työvoimaa keskittävä luonne. Se sisältää pienessä tilassa suuren energiavaraston ja sitä voidaan juoksevan muotonsa takia säilyttää paikoissa, jotka muuten olisivat hyödyttömiä.

Jo näistä viittauksista voidaan huomata, mitä öljy voi merkitä teollisuudelle ja yleisille kuljetusvälineille. Maailmanliikenteessä ja maailmanherruudessa — suurimman osan maapallon pintaa käsittävien, kaikkia mannermaita ympäröivien merien hallitsemisessa on öljyllä jo ratkaiseva merkitys. Taistelun maailmanmerkityksestä ja maailmanvallasta täytyy muodostua ja se onkin jo muodostunut taisteluksi öljylähteiden omistuksesta

Ennen sotaa, jolloin kaikkialta saatiin hiilia halpaan hintaan, käytettiin laivakulussa öljylämmitystä vain mitättömässä määrässä. Oli vaikea saada varsinaista kokemusta öljylämmityksen edullisuudesta alhaisten hiilen hintojen ja edullisten hiilitarjousten takia. Sota muutti tilanteen, kun hiilenvähyys tuli tuntuvaksi ja sen johdosta ja tuotantokustannusten kohotessa hiilenhinnat suuresti kallistuivat. Ihmistyövoima, jota vuoriteollisuudessa tarvitaan paljon, on tullut suunnattoman kalliiksi; öljyntuotanto vaatii suhteellisesti vähän ihmistyötä. Riippumattomuus hiilipaikoista on jo ratkaisevaa sotalaivoille. Jos tähän vielä yhtyy suurempi säästäväisyys, kauppalaivakulullakaan voi olla mitään uudistusta vastaan. On jo todettu, että öljynkäyttö sitä tuottaville maille on taloudellisesti edullisempaa kuin hiilenkäyttö. Muutamissa maissa (joissa ei ole omaa hiilituotantoa) on öljy nyt jo helpompaa kuin hiili.

Englannissa on öljy nykyään noin kaksi kertaa kalliimpaa kuin kallein englantilainen hiili. Mutta esim. amerikkalaisten, Englannissa käypien öljylämmitystä käyttävien laivojen ei tarvitse täydentää varastojaan Englannissa. Ne voivat Amerikassa ottaa laivaan niin paljon öljyä kuin tarvitsevat sekä meno- että tulomatkaa varten. Ja Amerikassa maksaa öljy jokseenkin saman kuin hiili Englannin satamissa. Jonkun ajan kuluttua tullaan Amerikan laivaliikenteessä käyttämään yksinomaan öljylämmitystä. Amerikan sotalaivastossa käytetään nyt jo ainoastan sitä. Lloydin luettelojen (Englanti) mukaan kulkee nykyään kaikista luetteloihin merkityistä laivoista 16 pros. öljylämmityksellä.

"Aquitania" otti matkaa Amerika—Englanti—Amerika varten 7,500 tonnia öljyä. Laivaan ei olisi läheskään mahtunut samanlaista energiamäärää hiilissä. Laiva tarvitsi hiililämmitystä käytettäessä 21 kattilaa täydessä höyryssä; öljylämmityksellä riitti hyvin 18 kattilaa. Viime kesänä öljylämmitystä käyttäväksi muutetun jättiläishöyrylaiva "Olympicin" ennätys on tullut 1 meripeninkulmaa suuremmaksi tunnissa.

Kiihkeällä nopeudella muutetaan nykyään laivoja öljylämmityksellä kuikeviksi. Vain tehtaiden suorituskyky panee rajan tälle kiihkolle.

*

Öljylämmityksen teknillis-taloudellinen ja liikennepoliittinen merkitys on suunnaton. Mutta sen valtapoliittinen merkitys on vieläkin suurempi. Jonkun maan asema maailman valtana riippuu ensisijassa merien herruudesta, jotka käsittävät 72 pros. koko maapallon pintaalasta. Asiain nykyisellä kannalla ollen ei millekään valtiolle ole mahdollista anastaa todellista ylivaltaa merillä. Siihen tuskin kukaan pyrkiikään. Mutta useilla valloilla on halua hallita ja ainakin pitää tarkastuksensa alaisena suuria valtamerien osia.

Englannin taloudellinen ja valtapoliittinen olemassaolo riippuu varmasta yhteydestä sen laajoihin siirtomaihin. Sillä täytyy olla vapaa ja estetön pääsy Intiaan, Persiaan, Mesopotamiaan, Etelä Afrikaan, Australiaan, Canadaan — mainitsemme vain tärkeimmät nimet. Matkalla Intiaan on sen hallussa kaikenlaisia teitä ja estämistilaisuuksia: Gibraltar, Malta, Suez, Egypti, Hedschas, Aden. Saksanmerenkulun hävityksen jälkeen ei sillä Europassa enään ole vaarallista kilpailijaa. Kulkutie Afrikan ympäri on ennallaan. Muuttumismahdollisuuksia on ainoastaan meriteiden hallitsemisessa Amerikan mannermaalle ja Taka-Intiaan. Siellä joutuu Englanti kosketuksiin kahden muun mailmanvallan: Amerikan ja Japanin kanssa.

Englanti ei ole turvannut herruuttaan merellä ainoastaan anastamalla tärkeimmät sotilaalliset tukikohdat, vaan myös perustamalla hiilisatamia kaikkiin tärkeämpiin paikkoihin maailmassa. Englantilaisilla laivoilla on kaikkialla pysähdyspaikkoja, joista voivat saada tarvitsemansa hiilimäärän. Muidenkin maiden laivoille oli Englanti hiilen suhteen pääevästäjä. Englanti oli rikkaan hiilituotantonsa ja asemansa kautta saarivaltakuntana kohonnut maailman ensimäiseksi merivallaksi ja järjesti myös olonsa sen mukaan. Mitä hyödytti muita valtoja suuret laivastot, kun heillä ei ollut hiiliasemia, mistä olisivat täyttäneet tyhjentyneet varastonsa? Englantilaiset hiilisatamat olivat avoinna kaikille laivoille. Sodan aikana tultiin huomaamaan, kuinka vaikeaa on huolehtia tällaisista hiiliasemista ja mitenkä ne vaikuttavat laivakulkuun ja nämä seikat edistivät öljylämmityksen nopeaa kehittymistä. Öljylämmitys on voittanut etäisyyden; Dieselmoottorien käytäntö laivakulussa on tulevaisuudessa tekevä sen mitättömäksi. Hiilisatamat menettävät merkityksensä. Oivallisimmat keinot joilla Englanti oli tehnyt vieraan laivakulun riippuvaiseksi itsestään on voitettu. Sotilaalliset tukikohdat, salmien vallitseminen ja merilinnoitukset eivät enään riitä.

Keisari "öljy" on voittanut kuningas "hiilen"! Englantilainen amiraali Fischer sanoi, "että öljylähteiden omistus määrää tulevaisuudessa maailman vallan." Englannin amiraalikunnan ensimäinen lordi, Long, lausui ajatuksensa poliittisesti selvemmin: "Kun olemme saaneet haltuumme maailman öljytuotannon, voimme teldä mitä tahdomme."

Nämä kaksi huomattavien englantilaisten meriasiaintuntijan lausuntoa eivät luonnollisesti ole sattumalta syntyneet, niissä ilmenee eräs Englannin suuurimpia poliittisia huolia. Englannin sanomalehdistössä väitelään innokkaasti öljykysymyksestä, eikä suinkaan puutu viittauksia siihenkään suuntaan, että taistelu öljyn omistamisesta voisi johtaa aseelliseen kin ratkaisuun. "Manchester Guardian" kirjoitti eräässä artikkelissaan, että "maailmanrauha riippuu öljyn omistuksesta." — Englannin sanomalehdistössä löytyy lukemattomia samanlaisia lausuntoja. Mutta Amerikan lehdetkin kiinnittävät suurta huomiota englantilais-amerikalaiseen taisteluun öljyn omistamisesta ja pelkäävät, että Englanti ennen pitkää saa öljymarkkinat haltuunsa. Amerikan senaatti on jo käsitellyt asiaa ja siitä on jo jonkun aikaa käyty diplomaattista taistelua. Amerika on eräässä nootissa moittinut englantilaisia San Remon sopimuksen määräyksistä, joiden mukaan "jokainen yksityinen petroliyhtiö joka käytää hyväkseen Mesopotamian öljylähteitä, on jatkuvasti brittiläisen valvonnan alainen."

Englantilaisen kapitaalin tunkeutuminen Mexikon petrolituotantoon on myös herättänyt amerikalaisissa mitä suurinta levottomuutta. Pohjois-Amerikan öljylähteiden alkaessa tyhjentyä, on Yhdysvaltain huomio kiintynyt Keski- ja Etelä-Amerikan öljymahdollisuuksiin. Etenkin Mexikon lähteet, joiden tuotannon ainoastaan Pohjois-Amerika voittaa, ovat Yhdysvalloille hyvin tärkeät. Englannin vaikutus Mexikon öljyteollisuuteen on nyt jo niin suuri, että sodan sattuessa voitaisiin Mexikosta täydelleen kieltää öljynvienti Yhdysvaltoihin. Asiain nykyisellä kannalla ollen, on Yhdysvalloille elinkysymys saada sodan sattuessa esteettä käyttää hyväkseen Mexikon öljylähteitä. Runsaat öljylöydöt Persiassa ja Mesopotamiassa ja Englannin kapitaalin osallisuus kaikkiin huomattaviin öljyliikkeisiin vanhassa maailmassa on jo laskenut perustuksen Englannin öljy-yksinoikeudelle Europassa, Aasiassa ja Afrikassa. Suuren maailmansodan sattuessa ei Amerika voi uhata vanhan